

Innst. 155 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:12 S (2014–2015)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol om å lovfeste god handelsskikk for å sikre viktige forbrukerinteresser

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen juni 2015 legge frem forslag til lov om god handelsskikk med tilsynskapasitet, som også omfatter distribusjon av matvarer.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Lasse Juliussen og Odd Omland, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, og fra Venstre, Pål Farstad, viser til Representantforslag 12 S (2014–2015) fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol, og til brev fra Landbruks- og matdepartementet av 28. oktober 2014 (vedlagt innstillingen).

Komiteen viser til at den norske verdikjeden for mat kjennetegnes av en sterk markedskonsentrasjon både på leverandør-, distribusjons- og dagligvareledd. Dette gir en utfordrende konkurransesituasjon.

Komiteen mener sunn konkurranse er viktig for å sikre forbrukerne trygg, god og rimelig mat. For å sikre at ulike produsenter av mat får en mulighet til å nå fram til butikkhyllene, er det avgjørende med ryddige forhandlinger som ivaretar hensynet til god handelsskikk. Skal vi sikre en økt norsk matproduksjon på norske ressurser, mener komiteen det er avgjørende å sikre muligheten til å kunne distribuere og selge maten i markedet.

Komiteen viser til at både Matkjedeutvalget og Dagligvarelovutvalget konkluderte med at det er behov for klarere kjøreregler for forhandlinger i dagligvarekjedene. Komiteen ønsker å styrke konkurransen på detaljleddet og sikre at forbrukernes interesser med hensyn til pris, utvalg, kvalitet og tilgjengelighet ivaretas på en god måte.

Komiteen viser til at regjeringen vurderer ulike tiltak for å bedre konkurransesituasjonen i verdikjeden, og at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en sak på egnet måte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, er bekymret for effektiviteten og konkurransesituasjonen i norsk dagligvaremarked. Flertallet mener at et velfungerende og effektivt marked er avgjørende for å ivareta forbrukernes interesser knyttet til kvalitet, mangfold, tilgjengelighet og pris. Flertallet mener at det i dagens situasjon er slik at forbrukernes interesser ikke blir ivaretatt på en god nok måte.

Flertallet viser til at det over flere år har pågått en debatt om konkurranseforholdene i verdikjeden for mat og forbrukerinteresser knyttet til pri-

ser og utvalg. Forholdene i verdikjeden er tidligere utredet gjennom to NOU-er, og det er foreslått ulike tiltak for å sikre en sunn konkurranse og en velfungerende verdikjede, til beste for forbrukerne. Flertallet registrerer at det er flere meninger og oppfatninger om hva slags virkemidler som skal til for å løse utfordringene med manglende effektivitet og konkurranse i dagligvaremarkedet. Lov om god handelsskikk er ett forslag, først og fremst innrettet mot å gjøre forhandlingene mellom leverandører og dagligvarekjeder mer effektive, men også andre tiltak og virkemidler kan være mulig. Flertallet konstaterer at det må tas stilling til sammensatte problemstillinger når en skal gjøre noe med konkurransesituasjonen og effektiviteten i dagligvaremarkedet. Flertallet mener at det er viktig med treffsikre virkemidler, og ønsker derfor at regjeringen kommer med konkrete forslag til virkemidler for å bedre konkurransen og effektiviteten i dagligvaremarkedet.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til virkemidler for å bedre konkurransen og effektiviteten i dagligvaremarkedet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at to utvalg har konkludert med at det er behov for klarere kjøre-regler for forhandlinger i dagligvarekjedene. Disse medlemmer har også merket seg at statsråd Syvi Listhaug, etter å ha besøkt London og fått informasjon om tilsvarende lovgivning i Storbritannia, opplyste at hun vil «presse frem mer konkurranse i norsk dagligvarehandel». Disse medlemmer etterlyser handlekraft fra regjeringen i denne saken, og ber om at lovforslaget som er utarbeidet, nå legges fram for Stortinget uten ytterligere forsinkelse. Disse medlemmer mener videre at det må sikres god kontroll og sanksjonsmulighet ved brudd på lovgivningen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innen juni 2015 legge fram forslag til lov om god handelsskikk med tilsynskapasitet, som også omfatter distribusjonen av matvarer.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen innen juni 2015 legge fram forslag til lov om god handelsskikk med tilsynskapasitet, som også omfatter distribusjonen av matvarer.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Komiteens tilråding II fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å fatte følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til virkemidler for å bedre konkurransen og effektiviteten i dagligvaremarkedet.

II

Dokument 8:12 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol om å lovfeste god handelsskikk for å sikre viktige forbrukerinteresser – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 5. februar 2015

Geir Pollestad

leder

Pål Farstad

ordfører

Vedlegg**Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen,
datert 28. oktober 2014****Dokument 8:12 S (2014-2015) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Storberget, Else-May Botten, Arild Grande og Ingvild Kjerkol om å lovfeste god handelsskikk for å sikre viktige forbrukerinteresser**

Jeg viser til brev av 22.10.14 fra Næringskomiteen med representantforslag for vurdering.

I representantforslaget foreslås følgende:

"Stortinget ber regjeringen innen juni 2015 legge frem forslag til lov om god handelsskikk med tilsynskapasitet, som også omfatter distribusjonen av matvarer."

Verdikjeden for mat kjennetegnes av en sterk markedskonsentrasjon både på leverandør-, distribusjons- og dagligvareledd. Dette gir en utfordrende konkurransesituasjon.

Konkurranseforholdene i verdikjeden for mat og forbrukerinteresser er viktige politikkområder for Regjeringen og dette er temaer som jeg har arbeidet mye med siden jeg tiltrådte. Det er en målsetting for meg å legge til rette for økt konkurranse i matkjeden slik at norske forbrukere får mat med god kvalitet til lavest mulig priser.

Med utgangspunkt i Matkjedeutvalget og Dagligvareutvalgets rapporter, samt en rekke andre innspill som er kommet i prosessen, vurderer Regjeringen ulike tiltak. Konkurransesituasjonen i verdikjeden berører mange problemstillinger og ulike politikkområder, og det vil ta noe tid før alle nødvendige vurderinger er foretatt. Næringsministeren er ansvarlig for konkurransepolitiske tiltak som faller utenom de sektorreguleringer som ligger under mitt departement.

Regjeringen vil komme tilbake til saken på egnet måte.

